

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ЕКОЛОГІЯ

УДК 338.43:502.131.1

*Яценко Ю.А.,
аспірант¹ кафедри менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності та євроінтеграції,
Білоцерківський національний аграрний університет*

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОСТІ

Постановка проблеми. Аграрна сфера є стратегічно значущою сферою соціально-економічного розвитку суспільства, що підтримує сталий розвиток держави, і є найважливішим структурним елементом в системі забезпечення продовольчої безпеки країни. Забезпечення сталого розвитку агросфери є надзвичайно важливим для України. Вагому роль відіграє саме організаційно-економічне забезпечення. Тому постає необхідність у запровадженні заходів, які б забезпечували ефективну реалізацію цілей економічної, соціальної та екологічної складових агросфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що дослідженням даної проблематики займалися багато вчених. Серед основних слід відзначити праці Варченко О. М., Даниленка А. С., Гейця В. М., Катан Л. І., Саблука П. Т., Станкевич О. Б., Трегобчука В. М., Шубравської О. В. та ін. Проте, попри значну наукову зацікавленість, питання організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку аграрної сфери потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз ключових засад організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку агросфери.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організаційно-економічне забезпечення регламентує діяльність державних, галузевих та підприємницьких структур розвитку аграрної сфери. Порядком такої взаємодії забезпечує організаційно-економічний механізм.

Визначення змісту поняття «організаційно-економічне забезпечення» на цей час не є усталеним в науковій літературі. Розглянемо погляди вчених щодо сутності організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку аграрної сфери як складової організаційно-економічного механізму її функціонування.

Катан Л. І. дає визначення економічного забезпечення сталого розвитку агросфери. Так, на макрорівні, економічне забезпечення сталого розвитку аграрної сфери відтворює стан фінансової, грошово-кредитної, валютної, банківської, бюджетної та податкової систем, що свідчить про можливість сталого розвитку аграрної сфери з урахуванням внутрішніх та зовнішніх чинників, та забезпечення зростання в межах потреб національної економіки. На мікрорівні економічне забезпечення сталого розвитку аграрної сфери відображає захищеність інтересів сталого розвитку підприємств та сільських територій від реальних і потенційних внутрішніх і зовнішніх чинників та загроз, що забезпечується функціонуючою системою економіко-фінансових інструментаріїв та якісних технологій і послуг [1].

Островерхова Г. В. визначає організаційне забезпечення як комплекс структур і правил, які створюють умови для нормального протікання тих чи інших процесів, реалізації планів, підтримки функціонування системи на необхідному рівні за рахунок забезпечення необхідними ресурсами, організації взаємозв'язків між окремими елементами та ліквідації відхилень, що можуть виникати у системі [2].

На думку Пуцентейла П. Р., організаційно-економічне забезпечення функціонування – це спосіб виконання дій у певних умовах і регулювання розвитку економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях, реалізований через системну взаємодію підсистем (економічної, організаційної та підсистеми людського фактора), об'єднаних єдиною метою свого функціонування, здатних до відтворення на новому якісному рівні за рахунок власних фінансових ресурсів, виявлення найбільш ефективних способів управління виробництвом і досягненню господарського рівноваги [3].

Станкевич О. Б. дає визначення організаційно-економічної складової механізму забезпечення в контексті сталого розвитку сільських територій як сукупності інструментів і процесів прямого і

¹ Науковий керівник: Паска І.М. – д.е.н., доцент

непрямого впливу на соціально-економічні умови життєдіяльності громади села, які забезпечують підвищення економіки сільських територій і якості життя сільського населення [4].

Узагальнивши, можна визначити організаційно-економічне забезпечення як сукупність заходів, здійснюваних органами влади та суб'єктами господарювання з приводу організації і використання економічних ресурсів, підтримки стабільного функціонування системи та реалізації запланованих програм для забезпечення ефективного функціонування й розвитку аграрної сфери економіки.

Основні компоненти організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку аграрної сфери економіки представлено на рис. 1.

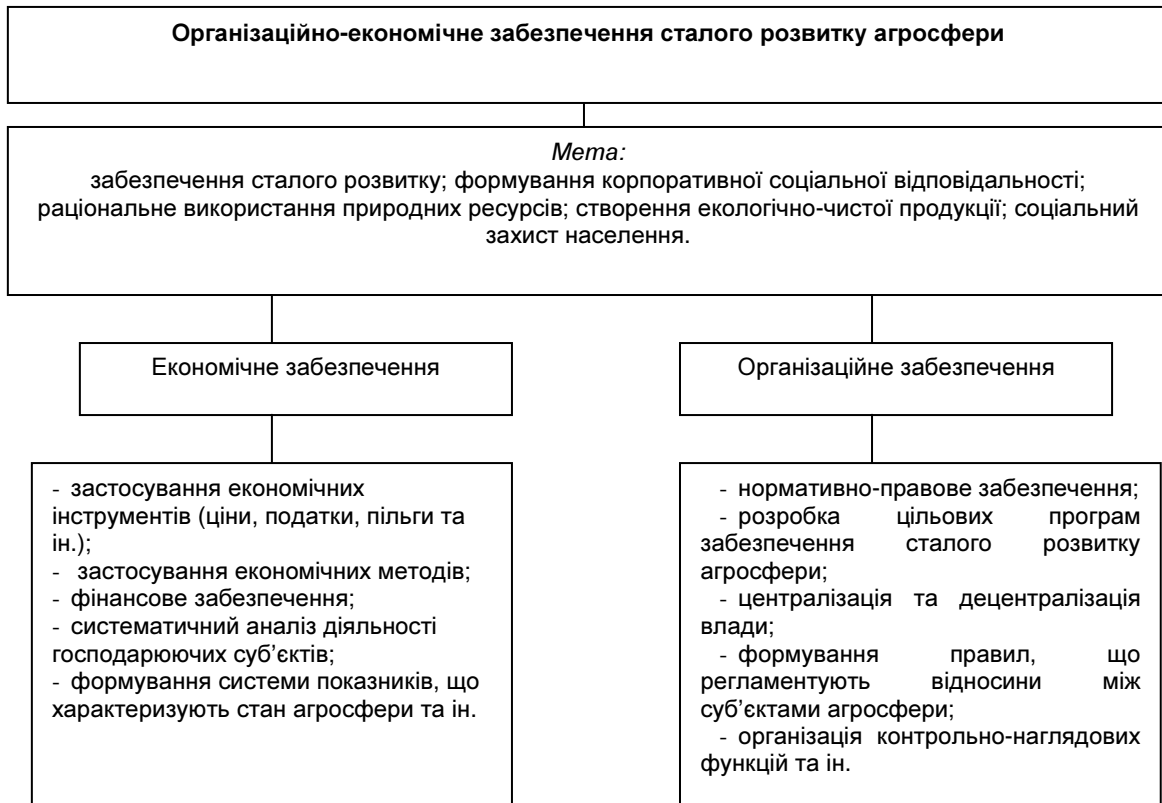

Рис. 1. Складові організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку агросфери
Джерело : розроблено автором

Законодавство в економічній сфері виступає передумовою побудови і функціонування організаційно-економічного забезпечення. Тому, нормативно-правове забезпечення є найважливішою компонентою організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку агросфери, що визначає завдання, методи та важелі, за якими відбувається його подальша побудова.

Починаючи з 1990-х років в Україні почали приймати нормативно-правові акти, на основі яких здійснювалося реформування аграрного сектору економіки. Основними серед них є: Постанова Ради УРСР «Про земельну реформу» від 18 грудня 1990 р.; Закон України «Про форми власності на землю» від 20 грудня 1991 р.; Закон України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» від 14 лютого 1992 р. Після прийняття цих документів подальший розвиток сільського господарства регулювався такими нормативно-правовими актами: Указом Президента України від 10.11.1994 р. «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва»; Розпорядженням від 12.06.1995 р. «Про невідкладні заходи щодо розвитку агропромислового комплексу»; Указом від 06.06.2000 р. «Про заходи щодо забезпечення формування та функціонування аграрного ринку»; Указом від 21.02.2002 «Про додаткові заходи щодо вирішення соціальних проблем на селі та подальшого розвитку аграрного сектору економіки». 24 червня 2004 р. був прийнятий Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України», від 18 жовтня 2005 р. діє Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року».

В ході реалізації завдань, закладених у даних нормативно-правових актах, в реформуванні аграрних відносин було отримано ряд позитивних результатів, а саме: здійснення децентралізації значної частини землі і передача її селянам; відновлення приватної власності на землю; реформування майнових відносин; розвиток орендних відносин та ін.

Разом з тим, організаційна, економічна та соціальна недосконалість аграрної політики послугувала значним втратам і руйнівним процесам в аграрному секторі. Це відобразилося в

скороченні обсягів виробництва продукції, особливо стосовно тваринницької галузі; занепаді виробничої сфери галузі; майже повній втраті деяких галузей (вівчарства, льонарства); втраті потенціалу продуктивності сільськогосподарських угідь; погіршенні демографічної ситуації в селі та ін.

Недосконалість правового регулювання сільського господарства науковці [5, с. 8-11] називають одним з основних недоліків в державному управлінні розвитком агросфери, що призвело до вище наведених негативних наслідків. Вони зазначають, що регулювання сільського господарства здійснювалося не Законами, а Указами та Розпорядженнями, які не завжди були досконалими, а зосередження таким чином управління аграрною сферою в Адміністрації Президента негативно позначилось на ініціативності та відповідальності всіх інших структур державного управління. Крім того, не було визначено жодної державної структури, відповідальної за проведення аграрної реформи, а за порушення діючих нормативно-правових актів ніхто відповідальності не ніс.

Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» основними складовими державної аграрної політики визначає комплекс правових, організаційних і економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування аграрного сектору економіки, розв'язання соціальних проблем сільського населення та забезпечення комплексного і сталого розвитку сільських територій [6].

Певні кроки у напрямі забезпечення сталого розвитку агросфери були здійснені через прийняття Державної цільової програми розвитку українського села до 2015 р. [7]. Завданнями цієї програми було визначено необхідність:

- створення екологічно безпечних умов для життєдіяльності населення;
- збереження навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення;
- стимулювання розвитку органічного землеробства як одного з напрямів практичної реалізації ідеї сталого розвитку (передбачено довести обсяг частки органічної продукції у загальному обсязі валової продукції до 10%);
- впровадження у практику базових агроекологічних вимог і стандартів відповідно до регламентів ЄС.

Сьогодні Міністерство Аграрної Політики та Продовольства розробляє проект Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки.

Надзвичайно важливою компонентою у забезпеченні сталого розвитку агросфери є державна підтримка. Сьогодні спостерігається значне скорочення фінансування з аграрного бюджету – з 12161,7 млн. грн. у 2008 році до 2219,6 млн. грн., запланованих у 2015 році, що становить 4, 8% та 0,4% від загальної суми видатків держбюджету відповідно [8; 9].

В Україні практично відсутня державна підтримка сільського господарства через субсидії чи мінімальні ціни на сільськогосподарську продукцію. У ЄС щороку витрачається близько 57 млрд. євро на субсидії сільгоспвиробникам у рамках Спільної сільськогосподарської політики. Обсяг субсидій у валовій доданій вартості сільського господарства в ЄС складає 21%, у США – 12%, в Росії – 11%, в Україні – менше 1%. Важливою складовою розвитку аграрної сфери є підтримка виробництва екологічної сільськогосподарської продукції. Органічне виробництво у світі характеризується динамічним розвитком. Так, за даними дослідження IFOAM та дослідного інституту органічного сільського господарства (Forschungsinstitut für biologischen Landbau, FiBL), у 2011 р. площа сільськогосподарських земель, зайнятих під органічним виробництвом, становила 37,2 млн га, або 0,9 % загальної площі сільськогосподарських земель світу [10]. Загалом у Європейському Союзі на даний час 4,16% сільськогосподарських угідь зайняті виробництвом екологічної продукції, водночас між різними країнами все ще присутні значні відмінності [11]. Частка сертифікованих органічних земель у структурі сільськогосподарських угідь України у 2013 р. становила близько 0,9 % [12].

Проте, не слід вважати, що державна підтримка суб'єктів господарювання аграрної сфери є єдиною необхідною умовою для забезпечення її сталого розвитку.

На перший план потрібно виносити поліпшення стану навколишнього природного середовища та сільських територій, забезпечення якості життя в сільській місцевості, збереження природних, трудових і виробничих ресурсів. Проте фінансування даних заходів залишається сьогодні надзвичайно низьким.

Іншими напрямками забезпечення сталого розвитку агросфери є: формування суспільного середовища, сприятливого для ефективного розв'язання проблем агросфери; здійснення децентралізації влади – посилення ролі органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, інших органів самоорганізації сільського населення з передачею частини повноважень державного управління; місцевому самоврядуванню надати право самостійно формувати соціально-виробничу інфраструктуру та створити такі умови, щоб сільське населення прагнуло жити і працювати в селі.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, у результаті аналізу загальних засад організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку аграрної сфери економіки було встановлено, що:

- організаційно-економічна складова забезпечення сталого розвитку є сукупністю інструментів і заходів впливу на процеси, що відбуваються в аграрній сфері, і використовуються з метою отримання

визначеного ефекту (соціально-економічного розвитку, розвитку соціальної інфраструктури, сільського самоврядування, становлення якісно нового рівня життя населення);
– організаційно-економічне забезпечення має стати найважливішим складовим елементом загальної політики держави стосовно розвитку агросфери;
– лише на основі науково обґрунтованого і взаємодоповнюючого використання різноманітних інструментів впливу можна забезпечити необхідні зміни для одержання очікуваного результату.

Бібліографічний список

1. Катан Л.І. Механізм економічного забезпечення сталого розвитку аграрної сфери економіки України / Л.І. Катан // Вісник Дніпропетровського національного університету. – 2009. – № 10/1. – Т. 17. – С. 3-9.
2. Островерхова Г.В. Сутність і структура організаційного забезпечення інноваційної діяльності / Г.В. Островерхова // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : [зб. наук. пр.]. Темат. вип.: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 6. – С. 59-67.
3. Пуцентейло П.Р. Сутність організаційно-економічного забезпечення функціонування галузі тваринництва в умовах ринку / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2012. – № 9 (35). – С. 8-14.
4. Станкевич О.Б. Теоретичні аспекти формування організаційно-економічного механізму забезпечення сталого розвитку сільських територій / О.Б. Станкевич, С.Т. Девко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер.: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2013. – Вип. 181(1). – С. 151-155.
5. Стратегія розвитку агропромислового комплексу України / [проект за ред. П.Т. Саблука, В.М. Гейця, В.Я. Месель-Веселяка, В.М. Трегобчука]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2004. – 376 с.
6. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року : Закон України від 18 жовтня 2005 р. № 2982-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2982-15>.
7. Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року : Закон України від 19 вересня 2007 р. № 1158 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1158-2007-%D0%BF>.
8. Про Державний бюджет України на 2008 рік : Закон України від 28 грудня 2007 № 107-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/107-17>.
9. Про Державний бюджет України на 2015 рік : Закон України від 28 грудня 2014 року № 80-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-19>
10. Helga Willer The World of Organic Agriculture The Results of the Latest Survey on Organic Agriculture Worldwide / Helga Willer, Julia Lernoud / Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Frick, Switzerland // BioFach Congress 2013, Nürnberg, Session «The World of Organic Agriculture» 13.2.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://orgprints.org/22324/1/willer-lernoud-2013-world-of-organic.pdf>
11. Крупін В.Є. Сучасні тенденції розвитку сільських територій: досвід Європейського союзу / В.Є. Крупін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/20101224/2_krupin.htm
12. Органік в Україні / Федерація органічного руху в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.organic.com.ua/uk/homepage/2010-01-26-13-42-29>
13. Концептуальні основи сталого розвитку агросфери : [навч. посібник] / [Варченко О.М., Даниленко А.С., Шубравська О.В. та ін.]. – Біла Церква, 2010. – 160 с.

References

1. Katan, L.I. (2009), "The mechanism of economic providing of sustainable development of Ukrainian agriculture", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu*, no. 10/1, vol. 17, pp. 3-9.
2. Ostroverkhova, H.V. (2012), "The essence and structure of the organizational providing of the innovation", *Visnyk Nats. Tekhn. Un-tu "KhPI". Temat. vyp.: Tekhnichniy prohres i efektyvnist vyrobnytstva*, no. 6, pp. 59-67.
3. Putsenteilo, P.R. (2012), "The essence of organizational and economic providing of the stockbreeding industry in terms of market", *Innovatsiina ekonomika*, no. 9 (35), pp. 8-14.
4. Stankevych, O.B. and Devko, S.T. (2013), "The theoretical aspects of the modeling of organizational and economic mechanism for sustainable rural development", *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy*, iss. 181(1), pp. 151-155.
5. Sabluk, P.T., Heiets, V.M., Mesel-Veseliak, V.Ya. and Trehobchuk, V.M. (2004), *Stratehiia rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy* [The strategy of agriculture development of Ukraine], NNTS ІАЕ, Kyiv, 376 p.

6. Verkhovna Rada Ukrainy (2005), *Pro osnovni zasady derzhavnoi ahraryoi polityky na period do 2015 roku* [About Government Agricultural Policy for the period until 2015], Zakon Ukrainy dated 18.10.2005 no. 2982-IV, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2982-15> (access date April 06, 2015).
7. Verkhovna Rada Ukrainy (2007), *Pro zatverdzhennia Derzhavnoi Tsilovoi prohramy rozvytku ukraïnskoho sela na period do 2015 roku* [About approval of the State Target Program of Ukrainian village until 2015], Zakon Ukrainy dated 19.09.2007 no. 1158, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1158-2007-%D0%BF> (access date April 06, 2015).
8. Verkhovna Rada Ukrainy (2007), *Pro derzhavnyi budzhet Ukrainy na 2008 rik* [About the State Budget of Ukraine for 2008], Zakon Ukrainy dated 28.12.2007 no. 107-VI, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/107-17> (access date April 08, 2015).
9. Verkhovna Rada Ukrainy (2014), *Pro derzhavnyi budzhet Ukrainy na 2015 rik* [About the State Budget of Ukraine for 2015], Zakon Ukrainy dated 28.12.2014 no. 80-VIII, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-19> (access date April 08, 2015).
10. Willer, Helga and Lernoud, Julia (2013), *The World of Organic Agriculture The Results of the Latest Survey on Organic Agriculture Worldwide*, Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Frick, Switzerland // BioFach Congress 2013, Nürnberg, Session «The World of Organic Agriculture», available at: <http://orgprints.org/22324/1/willer-lernoud-2013-world-of-organic.pdf> (access date April 09, 2015).
11. Krupin, V.Ye. "Modern trends in rural development: the experience of the European Union", available at: http://www.confcontact.com/20101224/2_krupin.htm (access date April 07, 2015).
12. *Orhanik v Ukraini / Federacia organichnogo ruhu v Ukraini* [Organic Federation of Ukraine], available at: <http://www.organic.com.ua/uk/homepage/2010-01-26-13-42-29> (access date April 08, 2015).
13. Varchenko, O.M., Danylenko A.S., Shubravskya, O.V. et al. (2010), *Kontseptualni osnovy staloho rozvytku ahrosfery* [Conceptual foundations of sustainable development of agrosphere], tutorial, BNAU, Bila Tserkva, Ukraine, 160 p.

Ященко Ю.А. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОСТІ

Мета. Метою дослідження є аналіз ключових засад організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку агросфери.

Методика дослідження. Теоретичною та методологічною базою дослідження є праці вчених з проблем організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку аграрної сфери. В процесі вивчення й узагальнення науково-практичних розробок використано наступні наукові методи: абстрактно-логічний, логічний, дедукції, індукції, співставлення, систематизації. На основі абстрактно-логічного методу узагальнено теоретичні аспекти поняття «організаційно-економічне забезпечення»; методи порівняння, співставлення, систематизації використані для теоретичного узагальнення й формування висновків.

Результати. Визначено суть категорії «організаційно-економічне забезпечення сталого розвитку агросфери». Так, організаційно-економічна складова забезпечення сталого розвитку є сукупністю інструментів і заходів впливу на процеси, що відбуваються в аграрній сфері, і використовуються з метою отримання визначеного ефекту (соціально-економічного розвитку, розвитку соціальної інфраструктури, сільського самоврядування, становлення якісно нового рівня життя населення). Встановлено, що організаційно-економічне забезпечення має стати найважливішим складовим елементом загальної політики держави стосовно сталого розвитку агросфери.

Наукова новизна. В статті поглиблено теоретичні положення, а також виявлено, обґрунтовано та проаналізовано основні складові організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку агросфери.

Практична значущість. Отримані результати дослідження покращують розуміння сутності сталого розвитку агросфери і є підґрунтям для подальшого вивчення і розширення теоретико-методологічних засад забезпечення ефективного розвитку аграрної сфери в контексті сталості.

Ключові слова: агросфера, сталий розвиток, організаційно-економічне забезпечення, нормативно-правове забезпечення, державна підтримка.

Yashchenko Yu.A. GENERAL PRINCIPLES OF ORGANIZATION AND ECONOMIC PROVIDING OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF AGRARIAN SPHERE

Purpose. The purpose of research is an analysis of key principles of the organizational and economic providing of sustainable development of agrarian sphere.

Methodology of research. The theoretical and methodological base of research is labours of scientists related to the problems of the organizationally-economic providing of steady development of agrarian sphere. In the process of research and summarize scientific developments the following scientific methods are used: abstractly-logical, logical, deductions, inductions, comparisons, systematizations. On the basis of abstractly-logical method the theoretical aspects of concept "organizationally-economic providing" are generalized; the methods of comparison, comparing, systematization are used for theoretical generalization and forming of conclusions.

Findings. The essence of category "organizationally-economic providing of sustainable development of agrarian sphere" is certain. Thus, organizational and economic component of sustainable development is a set of tools and measures of influence to the processes that take place in an agrarian sphere, and are used to obtain a certain effect (socio-economic development, social infrastructure, rural self-government, the establishment of a new level of living). It is set that the organizationally-economic providing must become the major component element of general politics of the state in relation to sustainable development of agrarian sphere.

Originality. The theoretical positions are deep in the article, basic constituents of the organizational and economic providing of sustainable development of agrarian sphere are educed, reasonably and analysed.

Practical value. The results of research improve understanding of the essence of sustainable development of agrarian sphere and re soil for a further study and expansion of theoretical and methodological principles of providing of effective development of agrarian sphere in the context of sustainability.

Key words: agrarian sphere, sustainable development, organizational and economic providing, regulatory providing, government support.

Яценко Ю.А. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ РАЗВИТИЯ АГРАРНОЙ СФЕРЫ В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОСТИ

Цель. Целью исследования является анализ ключевых принципов организационно-экономического обеспечения устойчивого развития агросферы.

Методика исследования. Теоретической и методологической базой исследования являются труды ученых по проблемам организационно-экономического обеспечения устойчивого развития аграрной сферы. В процессе изучения и обобщения научно-практических разработок использованы следующие научные методы: абстрактно-логический, логический, дедукции, индукции, сопоставления, систематизации. На основе абстрактно-логического метода обобщены теоретические аспекты понятия «организационно-экономическое обеспечение»; методы сравнения, сопоставления, систематизации использованы для теоретического обобщения и формирования выводов.

Результаты. Определена суть категории «организационно-экономическое обеспечение устойчивого развития агросферы». Так, организационно-экономическая составляющая обеспечения устойчивого развития является совокупностью инструментов и мер воздействия на процессы, происходящие в аграрной сфере, и используются с целью получения определенного эффекта (социально-экономического развития, развития социальной инфраструктуры, сельского самоуправления, становления качественно нового уровня жизни населения). Установлено, что организационно-экономическое обеспечение должно стать важнейшим составным элементом общей политики государства в отношении устойчивого развития агросферы.

Научная новизна. В статье углублены теоретические положения, а также выявлены, обоснованы и проанализированы основные составляющие организационно-экономического обеспечения устойчивого развития агросферы.

Практическая значимость. Полученные результаты исследования улучшают понимание сущности устойчивого развития агросферы и являются основой для дальнейшего изучения и расширения теоретико-методологических основ обеспечения эффективного развития аграрной сферы в контексте устойчивости.

Ключевые слова: агросфера, устойчивое развитие, организационно-экономическое обеспечение, нормативно-правовое обеспечение, государственная поддержка.